

บทวิเคราะห์ธุรกิจ

“ข้าวประณีต”

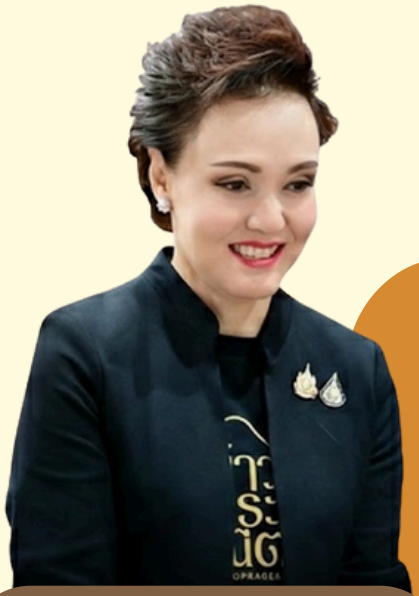
คุณค่าใหม่ของข้าวไทย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กองข้อมูลธุรกิจ

ส่วนประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลธุรกิจ

คุณศุภจี สุธรรมพันธุ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ผู้ผลักดัน **“ข้าวประณีต”**
สู่การเป็นนโยบายระดับประเทศ
ขับเคลื่อน **“New Rice Economy”**
เพื่อยกระดับเศรษฐกิจข้าวไทย
จากการขายเชิงปริมาณ สู่การสร้างมูลค่า
ด้วยเรื่องราวและคุณค่าอย่างยั่งยืน

สถานการณ์ข้าวไทย
ปัจจุบันกำลังเผชิญมรสุมลูกใหญ่ที่ทำให้การขาย “เน้นปริมาณ” รูปแบบเดิมทำได้ยากขึ้น เนื่องจากตลาดโลกกำลังมีข้าวล้นตลาด

การที่อินเดียกลับมาส่งออกข้าวราคาถูกจำนวนมหาศาล
*ทำให้ไทยสูญเสียคู่ค้าในตลาดแอฟริกา ประกอบกับ **“ค่าเงินบาทที่แข็งค่า”***
ซ้ำเติมให้ราคาข้าวไทยแพงกว่าคู่แข่งอย่างเวียดนาม
และปากีสถานอย่างชัดเจน

ในภาคการผลิต ชาวนาไทยยังคงต้องแบกรับต้นทุนที่สูง แต่ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ซ้ำร้ายยังต้องเตรียมรับมือกับสภาพอากาศที่แปรปรวน จาก **“ลานีญา”** ที่ทำให้น้ำท่วม พลิกกลับไปสู่ความเสี่ยง **“ภัยแล้ง”** ในช่วงปลายปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อน้ำ ต้นทุนในการเพาะปลูก แม้รัฐบาลจะอัดฉีดงบประมาณกว่าแสนล้านบาท เพื่อพยุงราคา และช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวไร่ละพัน แต่เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ทิศทางในอนาคตของข้าวไทย จึงจำเป็นต้องปรับตัวหนีสงครามราคาที่สู้ไม่ได้ ไปสู่ **“ตลาดพรีเมียม”** อย่างจริงจัง โดยเน้นจุดแข็งที่ข้าวหอมมะลิและข้าวคุณภาพสูงที่คู่แข่งเลียนแบบได้ยาก รวมถึงการสร้างแบรนด์และนวัตกรรม ตามแนวทาง **“เศรษฐกิจข้าวใหม่”** (New Rice Economy) เพื่อเปลี่ยนเป้าหมายจากการเป็นแชมป์ส่งออกปริมาณมากที่สุด ไปสู่การสร้างรายได้ และ **“มูลค่าสูงสุด”** เพื่อความอยู่รอดที่ยั่งยืน

ชนิดของข้าว
ที่นิยมปลูกในไทย

ข้าวหอมมะลิ

ข้าวหอมมะลิ (Jasmine Rice) สร้างชื่อเสียงให้ไทยมากที่สุด
ด้วยจุดเด่นที่มีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์ (หอมคล้ายใบเตย) และเนื้อสัมผัสที่นุ่มนวล

พันธุ์ยอดนิยม : ข้าวหอมมะลิ 105 , กข 15 (หอมมะลิที่เกี่ยวเร็วขึ้น),
ข้าวหอมปทุม (ปทุม 1 - ราคาย่อมเยากว่าหอมมะลิ)

พื้นที่เพาะปลูก : ข้าวหอมมะลิ 105 แหล่งปลูกหลักในพื้นที่ “ทุ่งกุลาร้องไห้” ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร และมหาสารคาม **ข้าวหอมปทุม** แหล่งปลูกหลัก ปทุมธานี สุพรรณบุรี และฉะเชิงเทรา

ข้าวเหนียว

ข้าวเหนียว (Glutinous Rice) เป็นข้าวที่มีปริมาณแป้งอมิโลเพกตินสูง
เมื่อหุงสุกแล้วเมล็ดจะเกาะตัวกันเหนียวหนึบ นิยมบริโภคมากในภาคเหนือและอีสาน

พันธุ์ยอดนิยม: กข 6 (ข้าวเหนียวเมล็ดยาว นุ่ม หอม), ข้าวเหนียวเขี้ยวงู (นิยมทำข้าวเหนียวมูน),
ข้าวเหนียวลืมผัว (ข้าวเหนียวดำ)

พื้นที่เพาะปลูก : ข้าว กข 6 แหล่งปลูกหลัก ขอนแก่น อุดรธานี กาฬสินธุ์ นครพนม
ข้าวเหนียวเขี้ยวงู แหล่งปลูกหลัก เชียงราย

ข้าวขาว

ข้าวขาว (White Rice) หรือ ข้าวเจ้าทั่วไป มีความร่วน
หรือมีความแข็ง-นุ่มหลากหลายระดับ ไม่เน้นกลิ่นหอมเท่ากลุ่มแรก
แต่มักให้ผลผลิตสูงและราคาเข้าถึงง่าย ร้านอาหารตามสั่งหรือข้าวแกงมักนิยมใช้

พันธุ์ยอดนิยม: ข้าวเสาไห้ (ร่วน แข็ง หุงขึ้นหม้อ), กข 43 (ข้าวนุ่ม ดัชนีน้ำตาลต่ำ),
กข 79 (ข้าวนุ่มพื้นเมือง)

พื้นที่เพาะปลูก : ข้าวเสาไห้ แหล่งปลูกหลัก สระบุรี **ข้าว กข 43** แหล่งปลูกหลัก อยุธยา
อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท นครสวรรค์ และสุพรรณบุรี

ข้าวกล้อง

ข้าวกล้อง (Colored/Healthy Rice) เป็นข้าวที่ไม่ผ่านการขัดสี
หรือเป็นพันธุ์ที่มีสารสีตามธรรมชาติ อุดมไปด้วยวิตามินและสารต้านอนุมูลอิสระ

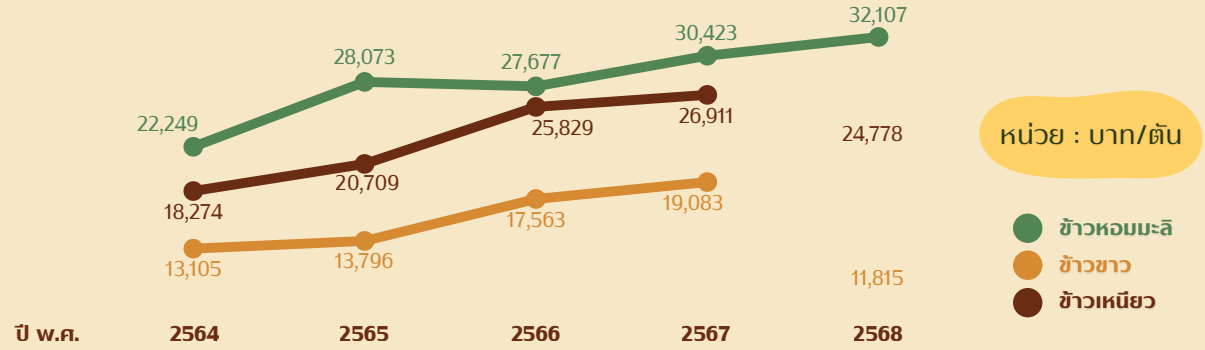
พันธุ์ยอดนิยม: ข้าวไรซ์เบอร์รี่ (สีม่วงเข้ม ต้านอนุมูลอิสระสูง),
ข้าวสังข์หยด (สีแดง มีวิตามินสูง),
ข้าวมันปู, ข้าวกล้องต่าง ๆ

พื้นที่เพาะปลูก : ข้าวไรซ์เบอร์รี่ แหล่งปลูกหลัก สระบุรี ราชบุรี สุรินทร์ สิงห์บุรี ปราจีนบุรี
ข้าวสังข์หยด แหล่งปลูกหลัก พัทลุง

สถิติราคาข้าวสาร เฉลี่ยรายปี
ตั้งแต่ปี 2564 - 2568

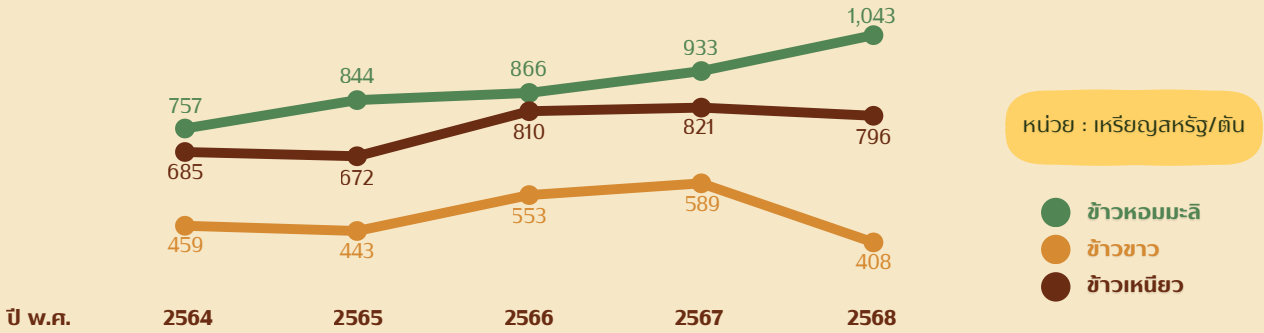
ภาพรวมราคาข้าวสารเฉลี่ย ในประเทศช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ข้าวหอมมะลิยังคงครองแชมป์ราคาแพงที่สุด และมีเสถียรภาพขาขึ้นที่แข็งแกร่งที่สุด

จากระดับประมาณ 22,249 บาท/ตัน ในปี 2564 ไต่ระดับขึ้นมาจนทำสถิติสูงสุด ในปี 2568 ที่ระดับทะลุ 32,107 บาท/ตัน **ข้าวเหนียว** ทรงตัวในระดับสูง แม้จะหดตัวลงบ้าง แต่ราคากลับพุ่งแรงขึ้นในช่วงปี 2565 - 2566 จากระดับ 20,709 - 25,829 บาท ขึ้นไปแตะเกือบ 27,000 บาท/ตัน ในปี 2567 และในปี 2568 ราคาเริ่มมีการปรับฐานอยู่ในระดับ 24,778 บาท/ตัน **ข้าวขาว** น่าคั่งวลที่สุด ในปี 2567 เคยทำราคาสูงสุดไปแตะระดับเกือบ 20,000 บาท/ตัน แต่ในปี 2568 ราคากลับลดลงอย่างรุนแรง เหลือเพียงประมาณ 11,815 บาท/ตัน เท่านั้น

สถิติราคาข้าวสารส่งออก F.O.B เฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี 2564 - 2568

ภาพรวมราคาข้าวสารส่งออก มีความคล้ายคลึงกับราคาข้าวสารขายในประเทศ

ข้าวหอมมะลิ ยังคงครองตลาดการส่งออกอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 แตะระดับราคาสูงสุดที่ 1,043 เหรียญสหรัฐ/ตัน สะท้อนให้เห็นว่า ข้าวหอมมะลิไทยยังคงแข็งแกร่งและเป็นที่ต้องการในตลาดพรีเมียม **ข้าวเหนียว** ยังอยู่ในระดับทรงตัว และ**ข้าวขาว** ราคากลับลดลง ในปี 2568 ราคาต่ำสุดในรอบ 5 ปี เหลือเพียง 408 เหรียญสหรัฐ/ตัน

ทิศทางตลาดโลกชี้ให้เห็นชัดว่า การขายของแพงกลับทำกำไรและมีเสถียรภาพมากกว่า

*ผู้ส่งออกควรโฟกัสที่ตลาด **"ข้าวหอมมะลิ"** ที่ยังมีแนวโน้มเติบโตสดใสและราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง*
*ส่วน **"ข้าวขาว"** มีความเสี่ยงสูงจากสงครามราคา ซึ่งหากไม่มีต้นทุนที่ต่ำจริง อาจเสียเปรียบในการแข่งขันได้*

หมายเหตุ : ราคาข้าวแต่ชนิดคือ ราคาเฉลี่ยในแต่ละปี

ที่มา : ผู้วิเคราะห์, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว กรมการข้าว (ข้อมูล ณ 30 ธ.ค. 68)

ไทย ส่งออกข้าว
อันดับ 2 ของโลก

รองจาก อินเดีย

อ้างอิงจาก : USDA Foreign Agricultural Service (ม.ค. 69)

ข้าวไทยส่งออกกว่า

7.90 ล้านตัน

ลดลง 34.52% (YoY)

มูลค่าการส่งออกกว่า

1.48 แสนล้านบาท

ข้าวขาว	3.69 ล้านตัน คิดเป็น 46.70%	มูลค่า 0.56 แสนล้านบาท
ข้าวนึ่ง	1.51 ล้านตัน คิดเป็น 19.11%	มูลค่า 0.20 แสนล้านบาท
ข้าวหอมมะลิ	1.42 ล้านตัน คิดเป็น 17.97%	มูลค่า 0.50 แสนล้านบาท
ข้าวเหนียว	0.16 ล้านตัน คิดเป็น 2.02%	มูลค่า 0.04 แสนล้านบาท
ข้าวกล้อง	0.11 ล้านตัน คิดเป็น 1.39%	มูลค่า 0.02 แสนล้านบาท

5 อันดับ ประเทศที่เป็นตลาดส่งออกสำคัญ

1. **อิรัก** — 1.00 ล้านตัน คิดเป็น 12.65%
2. **แอฟริกาใต้** — 0.88 ล้านตัน คิดเป็น 11.13%
3. **สหรัฐอเมริกา** — 0.82 ล้านตัน คิดเป็น 10.38%
4. **จีน** — 0.65 ล้านตัน คิดเป็น 8.22%
5. **เซเนกัล** — 0.29 ล้านตัน คิดเป็น 3.67%

สถานการณ์ตลาดในปี 2569 ประเมินว่าจะใกล้เคียงกับปี 2568

ทั้งในด้านผลผลิตของโลกและความต้องการของผู้ซื้อ
การแข่งขันจะยังคงรุนแรงขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต
และการระบายสต๊อกข้าวของอินเดียที่ยังคงดำเนินต่อไป

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
(ข้อมูล ณ วันที่ 23 ม.ค. 69)

ไทย ผลิตข้าวเปลือกได้ประมาณ
30 ล้านตัน/ปี
เมื่อสีเป็นข้าวสาร เหลือประมาณ
28 ล้านตัน/ปี

บริโภคภายในประเทศ 50%
ส่งออก 39%

คุณศุภจี สุธรรมพันธุ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ซึ่งผลผลิตต่อไร่ของข้าวไทย เฉลี่ยอยู่ที่ **435 - 458 กก./ไร่** มีแนวโน้มต่ำลง
และมีต้นทุนที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้น้อยลง
จึงเกิดแนวคิดว่าจะทำอย่างไรให้ข้าวไทย ขายได้ราคาดี โดยไม่เน้นปริมาณในแบบเดิม

คุณศุภจี สุธรรมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และคณะ
ได้นำแนวคิด **"New Rice Economy"** มาผลักดันให้เป็นนโยบายระดับประเทศ เพื่อปฏิรูปโครงสร้าง
เศรษฐกิจข้าวไทย โดยเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม แทนการเน้นปริมาณ ภายใต้คอนเซ็ปต์ **"ข้าวประณีต"**
มีวิสัยทัศน์ที่ไม่ได้มองข้าวเป็นเพียงอาหารหลัก แต่มองเป็นสินค้าไลฟ์สไตล์ เพราะข้าวไทยมี **"Flavor Profile"**
(รสสัมผัสและกลิ่นเฉพาะตัว) เป็นเอกลักษณ์ เปรียบเสมือนสินค้าเกษตรคุณภาพสูงอย่างกาแฟ

*หากไทยยังคงแข่งขันในด้าน **"ราคา"** และ **"ปริมาณ"** ไทยจะพ่ายแพ้*
*การเปลี่ยนสนามรบไปสู่การสร้าง **"คุณค่า "** และ **"คุณภาพ "** จึงเป็นทางออกเดียวที่ยั่งยืน*

เทรนด์ตลาดในอนาคต ผู้บริโภคทั่วโลกมองหาอาหาร
ที่ไม่ใช่แค่ **"อิ่ม"** แต่ต้อง **"ดีต่อสุขภาพ"** ข้าวที่มีดัชนีน้ำตาลต่ำ
เช่น ข้าวกล้อง และข้าวสีต่าง ๆ ของไทย
ซึ่งข้าวไทยตอบโจทย์เทรนด์นี้ได้เป็นอย่างดี

กลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการความยั่งยืนก็ยินดีจ่ายเงินเพิ่ม
*หากมั่นใจว่าข้าวที่กิน**ไม่ได้ทำลายสิ่งแวดล้อม***
***และช่วยสนับสนุนเกษตรกรรายย่อย**อย่างแท้จริง*

ที่มา : ผู้วิเคราะห์, บทสัมภาษณ์ คุณศุภจี สุธรรมพันธุ์ และทีมงาน The Cloud

“ข้าวประณีต”

แนวคิดการยกระดับข้าวไทย ให้กลายเป็นสินค้าพรีเมียม

“การทำข้าวให้เหมือนกับ กาแฟ Specialty หรือ ไวน์”

ข้าวประณีต KHAOPRANEAT

3 จุดเด่น ข้าวประณีต

ไม่ได้ขายแค่ **“ข้าว”** แต่ขาย **“คาแรคเตอร์”**

ปกติเราซื้อข้าวแค่ว่าเป็น ข้าวหอมมะลิ หรือ ข้าวขาว แต่ “ข้าวประณีต” จะเจาะลึกไปถึง **Flavor Profile** หรือ**รสสัมผัสเฉพาะตัวของข้าว**นั้น ๆ เช่น ข้าวสายพันธุ์นี้มีกลิ่นหอมเหมือนดอกไม้ สายพันธุ์นี้มีความหนึบสู้ฟัน หรือสายพันธุ์นี้มีความหวานปลายลิ้น เพื่อบอกว่ามันพิเศษอย่างไร

เปลี่ยนจาก **“สินค้าโหล”** เป็น **“ของมีเกรด”**

จากเดิมที่เน้นปลูกจำนวนมาก แล้วเทรวมขายเป็นกระสอบ ซึ่งทำให้ราคาถูกและโดนกดราคาได้ง่าย เปลี่ยนมาเป็นการคัดเลือก **สายพันธุ์พิเศษ (Specialty)** ที่หายากหรือมีเอกลักษณ์ จากกว่า 5,000 สายพันธุ์ในไทย เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมมะลิแดง ข้าวฮาง ข้าวเบายอดม่วง (โปรตีนสูง) ข้าวไร่ดอกข่า (โอเมก้า 9) แล้ว**ทำบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม** และมีการ**เล่าเรื่องราวเพื่อเพิ่มมูลค่า**

กินข้าวเพื่อ **“สุนทรีย์”**

ไม่ใช่แค่กินให้อิ่ม แต่**กินเพื่อรับรสชาติที่แตกต่าง** เหมือนคนที่เลือกดื่มกาแฟคั่วอ่อน คั่วเข้ม หรือเลือกเมล็ดกาแฟจากแหล่งปลูกเฉพาะที่ให้รสชาติต่างกัน

ข้าวประณีต เป็นการเลิกขายข้าวแบบเหมาเข่ง
*แต่หันมาขายข้าวแบบ **“งานคราฟต์”** ที่มีรสชาติและเรื่องราวเฉพาะตัว*
เพื่อเพิ่มมูลค่าและขายได้ในราคาที่สูงขึ้น

ที่มา : ผู้วิเคราะห์, บทสัมภาษณ์ คุณศุภจี สุธรรมพันธุ์ และทีมงาน The Cloud

ประเภทธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
ธุรกิจข้าวไทย

นิยามตามการจัดประเภทธุรกิจของนิติบุคคล (TSIC)
อ้างอิงตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี 2552 กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

กลุ่มผลิต

01121 : การปลูกข้าวเจ้า (Growing of non-glutinous rice)
คำอธิบาย : การปลูกข้าวเจ้า

01122 : การปลูกข้าวเหนียว (Growing of glutinous rice)
คำอธิบาย : การปลูกข้าวเหนียว

10611 : การสีข้าว (Rice milling)
คำอธิบาย : การดำเนินการเกี่ยวกับการสีข้าว การฝัด การขัดข้าว การผลิตข้าวนึ่ง หรือการปรับปรุงข้าวให้เก็บไว้ได้นานก็จัดไว้ในที่นี้ด้วย เช่น ข้าวเจ้าและข้าวเหนียว การผลิตข้าวกล้อง ข้าวตากปลายข้าว การผลิตเยิร์ม รำ เศษหัก หรือเศษอื่น ๆ ของข้าว

กลุ่มขายส่งและขายปลีก

46201 : การขายส่งข้าวเปลือกและธัญพืชอื่น ๆ (Wholesale of rice in the husk and other grains)
คำอธิบาย : การขายส่งข้าวเปลือกและข้าวเปลือกเหนียว การขายส่งธัญพืชอื่นๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ ข้าวฟ่าง ฯลฯ

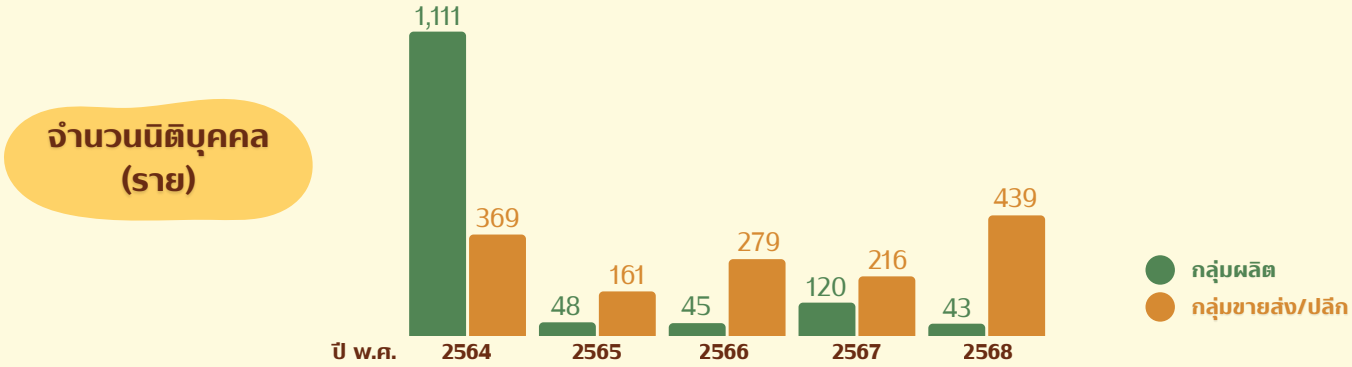
46315 : การขายส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการโรงสีข้าว (Wholesale of rice and rice milling products)
คำอธิบาย : การขายส่งข้าวที่สี ที่ขัด ที่นึ่ง หรือข้าวที่ปรับปรุงให้เก็บไว้ได้นาน เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวกล้อง เยิร์มของข้าว รำ เศษหักหรือเศษอื่นๆ ของข้าว

47214 : ร้านขายปลีกข้าวและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว (Retail sale of rice in specialized stores)
คำอธิบาย : ร้านขายปลีกข้าวที่สี ที่ขัด ที่นึ่งหรือข้าวปรับปรุงให้เก็บไว้ได้นาน เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวกล้อง เยิร์มของข้าว รำ เศษหัก หรือเศษอื่นๆ ของข้าว

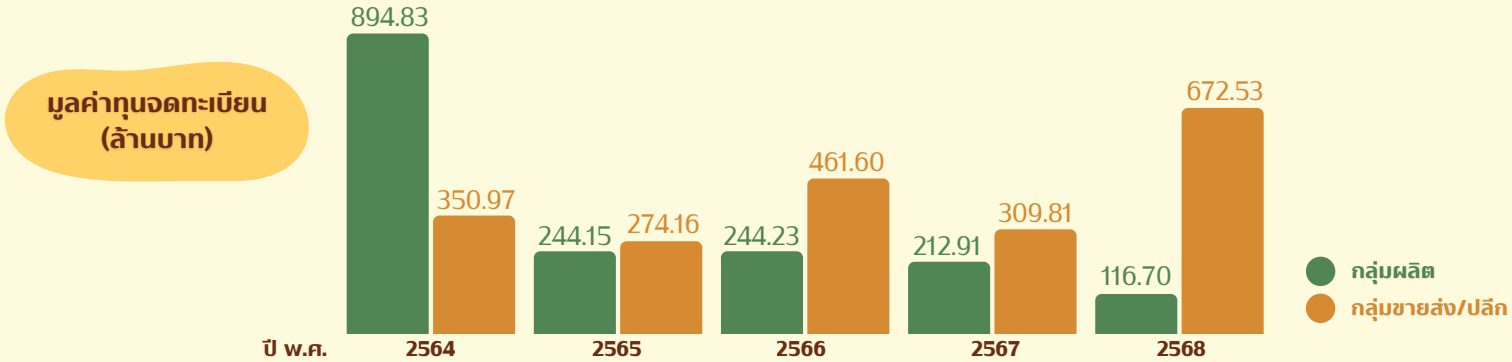
ข้อมูลการจดทะเบียน จัดตั้งธุรกิจ

การจดทะเบียนจัดตั้ง ย้อนหลัง 5 ปี (2564 - 2568)

ข้อมูลการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลธุรกิจข้าวไทย ย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2564 - 2568)

ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมครั้งสำคัญ กลุ่มผลิต ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และมีความผันผวนสูง โดยเฉพาะในปี 2568 ที่หดตัวลงกว่า 64.17% ซึ่งสวนทางกับกลุ่มขายส่ง/ปลีก ที่เติบโตแบบก้าวกระโดดกว่าเท่าตัว และเป็นปีที่มีการจัดตั้งนิติบุคคลมากที่สุดในรอบ 5 ปี ทำให้ในปี 2568 มีการจัดตั้งรวม 482 ราย (กลุ่มผลิต 43 ราย กลุ่มขายส่ง/ขายปลีก 439 ราย) เพิ่มขึ้น 146 ราย คิดเป็น 43.45% (YoY) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ประกอบการรายใหม่เลือกที่จะลดความเสี่ยงจากการเป็นผู้ผลิต หันไปมุ่งเน้นการเป็นตัวกลางทางการค้า เพื่อทำกำไรมากกว่า ซึ่งเป็นทิศทางหลักของตลาดข้าวไทยในปัจจุบัน

มูลค่าทุนจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลธุรกิจข้าวไทย ย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2564 - 2568)

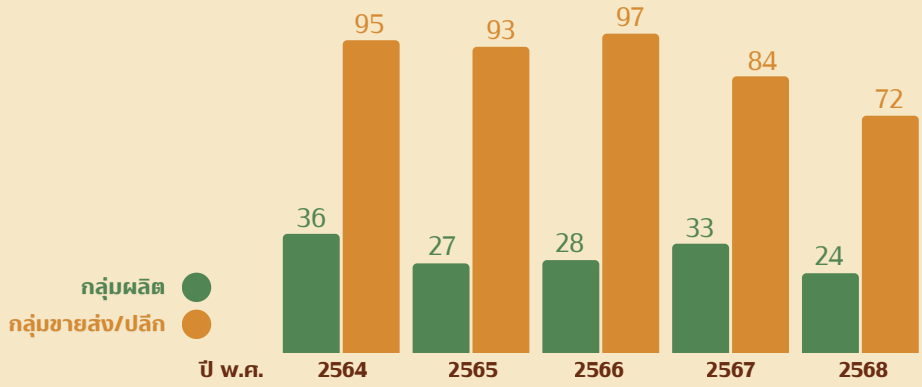
กลุ่มผลิต มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 5 ปี ลดลงกว่า 86.95% จากปี 2564 มูลค่าทุนจดทะเบียน จาก 894.83 ล้านบาท เหลือเพียง 116.70 ล้านบาท ในปี 2568 ซึ่งสวนทางกับกลุ่มขายส่ง/ปลีก ที่เติบโตขึ้นตามจำนวนการจดทะเบียนจัดตั้ง ทำให้ในปี 2568 มีมูลค่าทุนจดทะเบียนรวม 789.23 ล้านบาท (กลุ่มผลิต 116.70 ล้านบาท กลุ่มขายส่ง/ขายปลีก 672.53 ล้านบาท) เพิ่มขึ้น 266.51 ล้านบาท คิดเป็น 50.98% (YoY)

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธ.ค. 68 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

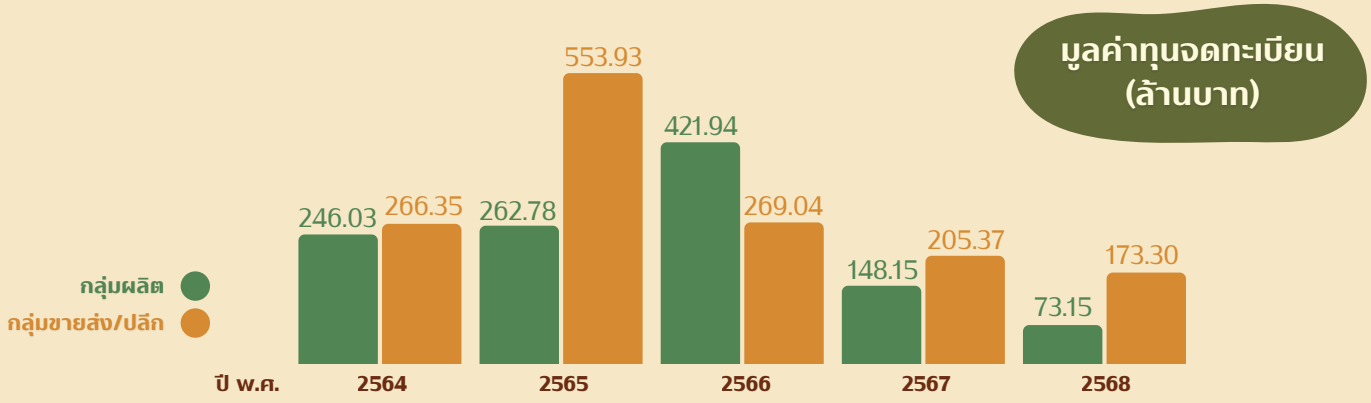
ข้อมูลการจดทะเบียน เลิกประกอบกิจการ

การเลิกประกอบกิจการ ย้อนหลัง 5 ปี (2564 - 2568)

ข้อมูลการเลิกประกอบกิจการธุรกิจข้าวไทย ย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2564 - 2568)

โดยในปี 2568 มีจำนวนนิติบุคคลเลิกประกอบกิจการลดต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี เหลือเพียง 96 ราย (กลุ่มผลิต 72 ราย กลุ่มขายส่ง/ขายปลีก 24 ราย) ลดลง 21 ราย คิดเป็น 17.95% (YoY) โดยลดลงทั้งสองกลุ่ม ซึ่งกลุ่มขายส่ง/ปลีก มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง หลังจากปี 2566 เป็นต้นมา ส่งสัญญาณบอกถึงเสถียรภาพที่แข็งแกร่งขึ้นของธุรกิจข้าวไทย

มูลค่าทุนจดทะเบียนเลิกประกอบกิจการธุรกิจข้าวไทย ย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2564 - 2568)

มีแนวโน้มลดลงอย่างเนื่องตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา จนแตะระดับต่ำสุดในรอบ 5 ปี ที่ 246.45 ล้านบาท ในปี 2568 ลดลงกว่า 107.07 ล้านบาท คิดเป็น 30.29% (YoY) โดยกลุ่มผลิตมีมูลค่าการเลิกประกอบกิจการเหลือเพียง 73.15 ล้านบาท และกลุ่มขายส่ง/ปลีก เหลือเพียง 173.30 ล้านบาท ซึ่งต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ จึงเป็นสัญญาณที่ตอกย้ำถึงความแข็งแกร่งของธุรกิจข้าว

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธ.ค. 68 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ข้อมูลนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการอยู่

ดำเนินกิจการอยู่
5,474 ราย
มูลค่าทุน
111,411.97
ล้านบาท

กลุ่มผลิต
2,005 ราย
มูลค่าทุน 45,672.06 ล้านบาท

กลุ่มขายส่ง/ปลีก
3,469 ราย
มูลค่าทุน 65,739.93 ล้านบาท

แบ่งตามขนาดธุรกิจ

S 81.42%	จำนวน 4,457 ราย	มูลค่าทุน 45,728.07 ล้านบาท
M 11.25%	จำนวน 616 ราย	มูลค่าทุน 13,628.43 ล้านบาท
L 7.33%	จำนวน 401 ราย	มูลค่าทุน 52,055.48 ล้านบาท

แบ่งตามประเภทนิติบุคคล

บริษัทจำกัด 56.61%	จำนวน 3,099 ราย	มูลค่าทุน 86,995.05 ล้านบาท
ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นสามัญนิติบุคคล 43.24%	จำนวน 2,367 ราย	มูลค่าทุน 8,218.62 ล้านบาท
บริษัท(มหาชน)จำกัด 0.15%	จำนวน 8 ราย	มูลค่าทุน 16,198.31 ล้านบาท

98.39% เป็นการลงทุนของสัญชาติไทย
มูลค่าการลงทุน **109,381.78** ล้านบาท

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธ.ค. 68 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

นิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการอยู่ แบ่งตามพื้นที่

1

33.12%
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำนวน 1,813 ราย
มูลค่าทุน 16,978.96 ล้านบาท

2

21.67%
ภาคเหนือ
จำนวน 1,186 ราย
มูลค่าทุน 18,115.91 ล้านบาท

3

15.66%
ภาคกลาง
จำนวน 857 ราย
มูลค่าทุน 23,222.41 ล้านบาท

4

14.40%
กรุงเทพมหานคร
จำนวน 788 ราย
มูลค่าทุน 40,666.45 ล้านบาท

5

5.43%
ภาคตะวันตก
จำนวน 297 ราย
มูลค่าทุน 4,431.59 ล้านบาท

6

5.32%
ภาคตะวันออก
จำนวน 291 ราย
มูลค่าทุน 7,091.08 ล้านบาท

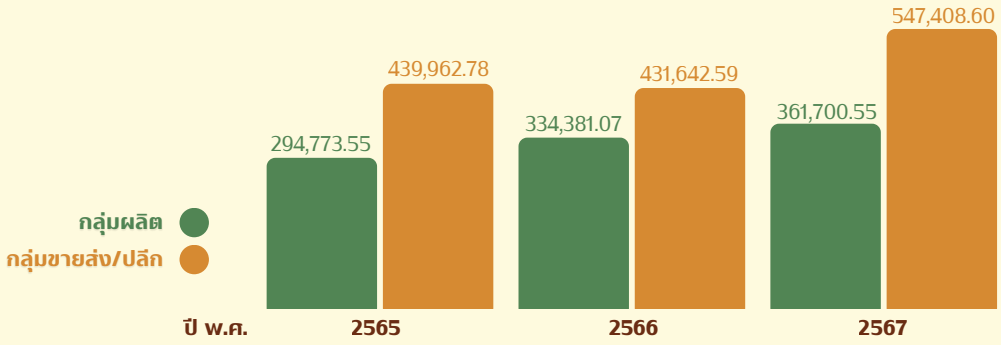
7

4.42%
ภาคใต้
จำนวน 242 ราย
มูลค่าทุน 905.58 ล้านบาท

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธ.ค. 68 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

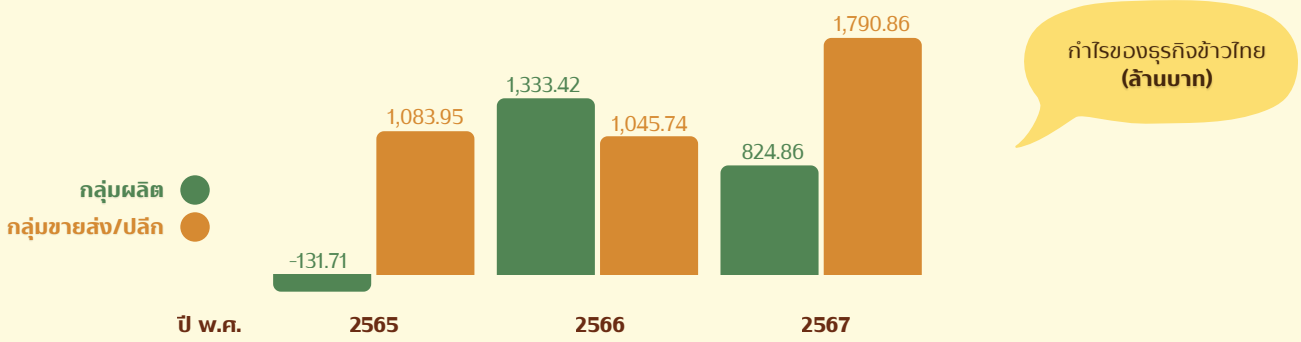

ผลประกอบการ

ภาพรวมรายได้ของธุรกิจข้าวไทย ย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2565 - 2567)

มีการเติบโตขึ้นทุกปี ทั้งกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มขายส่ง/ขายปลีก สะท้อนถึงความต้องการบริโภค และมูลค่าตลาดที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2567 มีรายได้รวม 909,109.15 ล้านบาท (กลุ่มผลิต 361,700.55 ล้านบาท กลุ่มขายส่ง/ขายปลีก 547,408.60 ล้านบาท) เพิ่มขึ้น 143,085.49 ล้านบาท คิดเป็น 18.68% (YoY) โดยเพิ่มขึ้นจากกลุ่มขายส่ง/ปลีก ถึง 115,766.01 ล้านบาท และในปี 2566 มีรายได้รวม 766,023.66 ล้านบาท เติบโตเพียง 4.26% (YoY)

ภาพรวมกำไรของธุรกิจข้าวไทย ย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2565 - 2567)

แสดงทิศทางขาขึ้นที่แข็งแกร่งและน่าสนใจ มูลค่ากำไรโดยรวมขยายตัวเกือบ 3 เท่า จาก ปี 2565 ที่มูลค่า 952.24 ล้านบาท พุ่งสู่ 2,615.72 ล้านบาท ในปี 2567 (กลุ่มผลิต 824.86 ล้านบาท กลุ่มขายส่ง/ขายปลีก 1,790.86 ล้านบาท) โดยกลุ่มผลิต สามารถพลิกมาทำไรถึง 1,333.42 ล้านบาท ในปี 2566 และลดลง 508.56 ล้านบาท ในปี 2567 ส่วนกลุ่มขายส่ง/ปลีก ทำกำไรได้อย่างต่อเนื่อง ทุบสถิติใหม่ที่ 1,790.86 ล้านบาท ในปี 2567 และสามารถทำกำไร เกิน 1,000 ล้านบาทได้ทุกปี จึงตอกย้ำได้ว่า **การทำกำไรของธุรกิจข้าวไทย ขับเคลื่อนด้วยกลไกการค้าและการจัดจำหน่ายเป็นหลัก**

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธ.ค. 68 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

บทสรุป

ข้าวไทยกำลังเปลี่ยนไปหลังจากเผชิญมรสุมลูกใหญ่ ทั้งจากต้นทุนการผลิตที่สูง ผลผลิตต่อไร่ที่ต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเวียดนาม และยังมีความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่ผันผวน ทั้งภัยแล้งที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำ รวมถึง ต้นทุนการเพาะปลูก แม้ภาครัฐอัดฉีดงบประมาณจำนวนมากเพื่อพยุงราคาและช่วยเหลือต้นทุนค่าเก็บเกี่ยวแล้ว แต่ภาพรวมยังสะท้อนว่าเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จึงทำให้ **“การขายแบบเน้นปริมาณ”** ในรูปแบบเดิมทำได้ยากขึ้น ประกอบกับแรงกดดันจากตลาดโลกที่มีข้าวล้นตลาด โดยเฉพาะการกลับมาส่งออกข้าวราคาถูกของอินเดีย ทำให้ไทยเสียคู่ค้าบางส่วนในตลาดแอฟริกา ขณะเดียวกัน **“เงินบาทแข็งค่า”** ยิ่งซ้ำเติมให้ข้าวไทยมีราคาแพงกว่าคู่แข่งอย่างเวียดนามและอินเดีย จากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว นำโดย คุณศุภจี สุธรรมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และคณะ ได้นำแนวคิด **“New Rice Economy”** มาผลักดันให้เป็นนโยบายระดับประเทศเพื่อปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจข้าวไทย เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม แทนการเน้นปริมาณ ภายใต้คอนเซ็ปต์ **“ข้าวประณีต”** โดยมีวิสัยทัศน์ที่ไม่ได้มองข้าวเป็นเพียงอาหารหลัก แต่มองเป็นสินค้าไลฟ์สไตล์ เพราะข้าวไทยมี **“Flavor Profile”** (รสสัมผัสและกลิ่นเฉพาะตัว) เป็นเอกลักษณ์ เปรียบเสมือนสินค้าเกษตรคุณภาพสูง อย่างกาแฟ กล่าวคือ ไม่ได้ขายแค่ **“ข้าว”** แต่ขาย **“คาแรคเตอร์”** ผ่านการคัดเลือกสายพันธุ์พิเศษ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการเล่าเรื่องราวแหล่งปลูก เพื่อเปลี่ยนจากสินค้าโหลเป็น **“ของมีเกรด”** ทำให้ผู้บริโภคยอมจ่ายเงินเพิ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่ใส่ใจสุขภาพ (เช่น ข้าวดัชนีน้ำตาลต่ำ ข้าวที่มีวิตามินสูง) และกลุ่มที่ให้คุณค่าความยั่งยืนและการสนับสนุนเกษตรกรรายย่อย

ซึ่งไทยมีความหลากหลายของชนิดข้าวที่ต่อยอดเป็นมูลค่าได้ ทั้งข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว ข้าวขาว และข้าวเพื่อสุขภาพ (เช่น ไรซ์เบอร์รี่ สังข์หยด ฯลฯ) พร้อมทั้งมีแหล่งปลูกที่โดดเด่นเฉพาะถิ่น เช่น ข้าวหอมมะลิ จากทุ่งกุลาร้องไห้ในภาคอีสาน หรือข้าวสังข์หยดในภาคใต้ ซึ่งทั้งหมดเป็น **“วัตถุดิบเรื่องเล่า”** ที่สำคัญต่อการทำตลาดพรีเมียม สอดคล้องกับข้อมูลราคาข้าวในช่วงปี 2564 - 2568 ชี้ชัดว่า กลุ่มข้าวพรีเมียมมีความได้เปรียบเชิงมูลค่า โดย**ข้าวหอมมะลิ** มีทิศทางราคาขาขึ้นแข็งแรงที่สุด ราคาเฉลี่ยในประเทศไต่จากราว 22,249 บาท/ตัน ในปี 2564 ไปแตะระดับสูงสุดราว 32,107 บาท/ตัน ในปี 2568 และราคาส่งออก F.O.B. ของข้าวหอมมะลิสูงขึ้นไปถึงราว 1,043 เหรียญสหรัฐ/ตัน ขณะที่**ข้าวขาว**กลับผันผวนและมีความเสี่ยงสงครามราคา โดยในปี 2568 ราคาเฉลี่ยในประเทศลดลงแรงเหลือราว 11,815 บาท/ตัน และราคาส่งออก F.O.B. ต่ำสุดในรอบหลายปีราว 408 เหรียญสหรัฐ/ตัน สะท้อนให้เห็นว่า การขายของแพงแต่มีจุดแข็งทำให้มีเสถียรภาพและกำไรที่ดีกว่า โดยปี 2668 **ไทยยังคงครองแชมป์ผู้ส่งออกข้าวอันดับ 2 ของโลก** รองจากอินเดีย ไทยส่งออกข้าวไปแล้วกว่า 7.90 ล้านตัน สูงกว่าที่คาดการณ์ไว้ที่ 7.50 ล้านตัน แต่ลดลง 34.52% (YoY) คิดเป็นมูลค่าราว 1.48 แสนล้านบาท โดยส่งออกข้าวขาวมากที่สุด 3.69 ล้านตัน คิดเป็น 46.70% ตามมาด้วย ข้าวนึ่ง จำนวน 1.51 ล้านตัน คิดเป็น 19.11% และข้าวหอมมะลิ จำนวน 1.42 ล้านตัน คิดเป็น 17.97% ตามลำดับ ตลาดส่งออกลำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ อิรัก แอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา จีน และเซเนกัล ตามลำดับ

บทสรุป (ต่อ)

ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ วันที่ 31 ธ.ค. 68

พบว่า การจดทะเบียนนิติบุคคลในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2564-2568) ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสำคัญ กลุ่มผลิต มีอัตราลดลงมากและมีความผันผวน สวนทางกับ กลุ่มขายส่ง/ปลีก ที่เติบโตแบบก้าวกระโดด จนในปี 2568 มีการจัดตั้งรวม 482 ราย มูลค่าทุนจดทะเบียน 789.23 ล้านบาท (กลุ่มผลิต 43 ราย กลุ่มขายส่ง/ปลีก 439 ราย) สะท้อนถึง ผู้ประกอบการรายใหม่จำนวนมากเลือกเป็น **“ตัวกลางทางการค้า”** เพื่อลดความเสี่ยงจากการผลิต ส่วนการเลิกประกอบกิจการ ในปี 2568 มีจำนวนเลิกต่ำสุดในรอบ 5 ปี และลดลงอย่างต่อเนื่อง เหลือเพียง 96 ราย มูลค่าทุนเลิกประกอบกิจการ 246.45 ล้านบาท ซึ่งสอดรับกับสัญญาณความแข็งแรงและเสถียรภาพของธุรกิจข้าวไทยโดยรวม และยังคงมีจำนวนนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอยู่ จำนวน 5,474 ราย มูลค่าทุนจดทะเบียน 111,411.97 ล้านบาท (กลุ่มผลิต 2,005 ราย มูลค่าทุน 45,672.06 ล้านบาท กลุ่มขายส่ง/ปลีก 439 ราย มูลค่าทุน 65,739.93 ล้านบาท) กว่า 81.42% เป็นธุรกิจขนาดเล็ก (S) โดยเป็นบริษัทจำกัด 56.61% และ หจก./หสน. 43.24% กระจายตัวตามภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคเหนือ และภาคกลาง

นอกจากนี้ ผลประกอบการในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2565 - 2567) สะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตของรายได้รวมและกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2567 มีรายได้รวม 909,109.15 ล้านบาท ซึ่งทำสถิติสูงสุด โดยเพิ่มขึ้นจากกลุ่มขายส่ง/ปลีก ถึง 115,766.01 ล้านบาท ส่วนมูลค่ากำไรโดยรวมขยายตัวเกือบ 3 เท่า จากปี 2565 ที่กำไร 952.24 ล้านบาท พุ่งสู่ 2,615.72 ล้านบาท ในปี 2567 โดยกลุ่มขายส่ง/ปลีก สามารถทำกำไร เกิน 1,000 ล้านบาท ได้ในทุก ๆ ปี จึงตอกย้ำได้ว่า การทำกำไรของธุรกิจข้าวไทย ขับเคลื่อนด้วยกลไกการค้าและการจัดจำหน่ายเป็นหลัก ภาพรวมทั้งหมดนี้ชี้ได้ว่า **“การยกระดับมูลค่า”** ผ่านตลาดพรีเมียม แบรนด์ เรื่องเล่า และมาตรฐานที่ยั่งยืน คือเส้นทางที่สร้างโอกาสให้ข้าวไทย **“ไปได้ไกลทั่วโลก”** อย่างเข้มแข็งในยุคแข่งขันที่ดุเดือด

